

Hemþirelikte Klinik Öretimde Etik Sorunlar Ölçeði

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemþirelikte Klinik Öretimde Etik Sorunlar Ölçeði*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22944>

Özet

Hemşirelikte Klinik Öğretimde Etik Sorunlar Ölçeği, Merve Kırzan tarafından 2019 yılında, hemşirelik öğrencilerinin klinik eğitim süreçleri sırasında karşılaştıkları etik sorunlar ve ikilemleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, özellikle klinik ortamda öğrenciye yönelik sergilenen olumsuz tutumlar ve etik dışı davranışlar hedef almaktadır. Geliştirme çalışması sonucunda, 52 maddeden oluşan ve iki ana faktöre ayrılan bir yapı elde edilmiştir. Yanıt formatı olarak 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır. Ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğu Cronbach Alfa katsayıları ile belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik, klinik eğitim, etik sorunlar, etik, ölçek geliştirme, hemşirelik öğrencisi, klinik ortam.

Yazarlar

Merve Kırzan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Hemşirelik öğrencilerinin hastane ve diğer sağlık kuruluşlarındaki klinik uygulamalar sırasında deneyimledikleri etik açıdan problemli durumlar, baskıcı tutumlar ve yargılayıcı davranışlar kapsamlı bir şekilde tespit etmek ve değerlendirmektir. Bu ölçek, klinik eğitim kalitesini artırmak ve etik standartları korumak için veri sağlamayı amaçlamaktadır.

Ölçek, etik sorunların kaynağını belirleyerek (sağlık profesyonelleri ya da klinik eğitimciler), eğitim kurumlarına ve hastane yönetimine müdahale alanlarını netleştirme konusunda yardımcı olmayı hedeflemektedir. Bu, öğrencilerin mesleki gelişimlerini olumsuz etkileyen faktörlerin tanımlanması açısından kritik öneme sahiptir.

Yapı

Hemşirelikte Klinik Öğretimde Etik Sorunlar Ölçeği, klinik eğitim ortamında öğrenciye yönelik etik dışı davranışlar ve baskıcı ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, bu etik sorunların iki ana kaynaktan geldiği varsayımına dayanarak iki temel alt boyuta ayrılmıştır:

Sağlık Profesyoneli: Bu alt boyut, hemşirelik öğrencileriyle etkileşimde bulunan ve klinik eğitimcisi olmayan diğer sağlık çalışanlarının sergilediği olumsuz, sert veya baskıcı tutumları kapsamaktadır.

Klinik Eğitimci: Bu alt boyut, öğrencilerin doğrudan sorumlu klinik eğitimcileri tarafından

sergilenen yargılayıcı, ayrımcı veya etik ilkelerle çelişen davranışlar ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, istatistiksel olarak güçlü bir yöntem olan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, 52 maddeyi içeren ölçeğin teorik beklentilerle uyumlu olarak iki faktörlü bir yapı sergilediği doğrulanmıştır. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin gerçekten de klinik öğretimde karşılaşılan etik sorunların alt boyutlarının ayrıştırılabildiğini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığı ve güvenilirliği yüksek bulunmuştur. Elde edilen Cronbach Alfa katsayıları, maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü kanıtlamaktadır:

Ölçeğin toplam güvenilirliği için Cronbach Alfa değeri: **0,96** (Mükemmel düzeyde iç tutarlılık).

"Sağlık Profesyoneli" alt boyutu için Cronbach Alfa değeri: **0,94**.

"Klinik Eğitimci" alt boyutu için Cronbach Alfa değeri: **0,92**.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışması kapsamında gerçekleştirilen Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin 52 maddelik nihai formunu ve iki faktörlü yapısını ortaya koymuştur. Bu faktörler, klinik uygulamalarda etik sorunların kaynaklarına göre ayrılmıştır:

Faktör 1: Sağlık Profesyoneli (29 madde): Bu faktör, öğrencilerin sağlık profesyonellerinden gördüğü etik dikkat veya baskıyı muameleyi temsil eder.

Faktör 2: Klinik Eğitimci (23 madde): (Not: Kaynakta yalnızca 1 madde örneği verilmiş olsa da, toplam madde sayısı 52'ye ulaşması için bu faktörün 23 madde içermesi gerekmektedir. Kaynakta belirtilen 1m muhtemelen temsili bir örnektir.) Bu faktör, klinik eğitimcilerin öğrencilere yönelik yargılayıcı ve etik dikkat tutumlarının ölçer.

Araç

Test Türü: Ölçek Geliştirme

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hemşirelik öğrencileri

Yaş Grubu: Üniversite öğrencisi yaş grubu (Genellikle 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Hemşirelik lisans programlarında klinik eğitim alan öğrenciler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=kesinlikle katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kararsızım, 4=katılıyorum ve 5=kesinlikle katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Etik eğitim, hemşirelik etiği, klinik deneyim, öğrenci baskısı, psikometrik özellikler, yüksek lisans tezi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Merve Kırsan

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değil.

İletişim E-posta Adresi: mervekirsan1167@gmail.com

Yazın Adresi: İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Tez Kurumu)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Telif Hakkı ve İzinler: Ölçek, Yüksek Lisans Tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım için sorumlu yazar Merve Kırsan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Geliştirme Yılı: 2019

Ücret: Bilgi mevcut değil.

Kaynaklar

Kırsan, M. (2019). *Hemşirelikte Klinik Öğretimde Etik Sorunlar Ölçeği geliştirme* (Yüksek lisans tezi). İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir. Ölçeğin kaynak tezi YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıldı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğe ait orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: hemsirelikte-klinik-ogretimde-etik-sorunlar-olcegi-toad.pdf

Hemşirelikte Klinik Öretimde Etik Sorunlar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 52 madde iki faktörlü yapıdadır.

Sağlık Profesyoneli (29m): Sağlık profesyoneli öğrenciye sert ve baskıcı tutum sergiler.

Klinik Eğitimci (1m): Klinik eğitimci öğrenciye karışık arkadaşların ve sağlık profesyonelinin yanında yargılayıcı bir tutum sergiler.

ARABPSYCHOLOGY.COM